

7. Dahl V. (1981). Explanatory Dictionary of the Living Great Russian Language. Moscow : Russian Language [in Russian].
8. Dolto F. (1997). On the Side of the Child. Moscow [in Russian].
9. Shestakov V. (Ed) (1973). Ideas of Esthetic Education. Antology in 2 tomes. Tome two. Ideas of Esthetic Education in Philosophy and Pedagogy of XVII-XIX centuries. Moscow : Art [in Russian].
10. Kon I. S. (1988). Childn and Society. Moscow [in Russian].
11. Korykhalova N. (1979). Interpretation of Music. Leningrad : Music [in Russian].
12. Livanova T. (1982). History of Western European Music up to 1789. Moscow : Music [in Russian].
13. Markova O. (2007). Performance and Composing Principles of Thinking as Antithesis of Esthetic-Rythoric and Compositional Creation of Music. Scientific Messenger of P. I. Tschaikovsky National Music Academy. Issue 69. Performance music knowledgge. Book thirteenth. Kyiv [in Ukrainian].
14. Muliar P. (2009). Style of Composition and Performance Interpretation within the Aspect of Classical and Aclassical in Fortepiano Art. Authors Abstract for the Candidate's Dissertation. Odessa [in Russian].
15. Odessa Conservatory: forgotten names, new pages (1994). Odessa: OKFA
16. Ozhegov S. (1990). Dictionary of the Russian Language. 70000 words. Eduting by N. Shvedova. – 22nd issue. Moscow: Russian Language [in Russian].
17. Piaget J. (2006). Moral Thinking of Child. Moscow: Akademic Project [in Russian].
18. Porshnev B. (1974). About the Beginning of Human History. Problems of Paleopsychology. Moscow : Mysl [in Russian].
19. Porshnev B. (1965). Social Psychology and History. Moscow : Science [in Russian].
20. Psychology. Vocabulary (1990). Moscow [in Russian].
21. Sokol A. (1996). Theory of Musical Articulation. Odessa: OKFA [in Russian].
22. Stepanenko M. (2012). Musical and Historical Etudes. Kyiv: GRONO [in Ukrainian].
23. Subbotsky E. V. (1991). The Child Reveals the World. Moscow [in Russian].
24. Fedoseev P. N. (1989). Philosophical Understanding of Human. Human in the System of Sciences. Moscow, 13-21 [in Russian].
25. Feldstein D. I. (1997). "Social Development in Space-Time of Childhood" Moscow [in Russian].
26. Epstein M., Yukina E. (1979). Images of Childhood. New World, 12, 25–38 [in Russian].
27. Adler G. (1909). Über der Heterophonie. Jahrbuch Musikbibliothek Peters für 1908. Lpz., 17-28 [in German].

Стаття надійшла до редакції 11.10.2017 р.

УДК 7.05:687.01

Чупріна Наталія Владиславівна

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри художнього моделювання
костюма Київського національного університету
технологій та дизайну
chouprina@ukr.net;

Кузьменко Ольга В'ячеславівна

магістр кафедри художнього моделювання
костюма Київського національного університету
технологій та дизайну
olgabyolga31@gmail.com

СТРУКТУРУВАННЯ АКТУАЛЬНОГО ПРОЕКТНОГО ОБРАЗУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ФОРМОУТВОРЕННЯ НА ОСНОВІ РОК-КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Мета дослідження – розгорнути вектор "споживчого" ставлення населення щодо навколишнього середовища в бік раціонального використання природних ресурсів, а також визначити доцільність заміни натурально-го матеріалу штучним з урахуванням естетичних та ергономічних властивостей сировини. Також в роботі визначається спосіб розповсюдження та впровадження закликів щодо актуальності використання штучних матеріалів в дизайні одягу як продукту індустрії моди. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні систематизації, класифікації та угрупованні матеріалів на різних етапах проектування. За основу методологічних принципів створення модного образу використано літературно-аналітичний та асоціативний методи. **Наукова новизна.** Значення роботи обумовлене наданням потенційному споживачеві багатофункціонального гардеробу з використанням штучних матеріалів, в контексті збереження природних ресурсів. Дана задача вирішується із застосуванням та об'єднанням розглядуваних питань з образними та стильовими елементами на основі рок-течії для впровадження в сегменті масового споживання. **Висновки.** У ході проведеної роботи встановлена та аргументована актуальність обраної теми та її соціальна значущість для розробки актуального проектного образу в сучасній індустрії моди. Проаналізувавши проблему, було вирішено привернути до неї увагу через молодь, яка швидко реагує на зміни в суспільстві. Отже, в роботі обґрунтовано, що тему екопоглядів можна продемонструвати крізь рок-образи в дизайні костюма. Зважаючи на те, що рок-стиль передбачає використання великої кількості натуральної шкіри,

а це розходиться з еконапрямком, було прийнято рішення замінити її на штучний матеріал, таким чином закликаючи суспільство зупинити вбивство тварин та здійснити перехід на альтернативні матеріали.

Ключові слова: індустрія моди, проектний образ, творчий процес, художній образ, композиція, метод гармонізації, проектне дизайнерське завдання, методи проектування, проектний образ костюма, асоціативно-творче першоджерело в дизайні

Чуприна Наталья Владиславовна, кандидат технических наук, доцент, доцент кафедры художественного моделирования костюма Киевского национального университета технологий и дизайна; Кузьменко Ольга Вячеславовна, магистр кафедры художественного моделирования костюма Киевского национального университета технологий и дизайна

Структурирование актуального проектного образа с применением инновационных средств формообразования на основе рок-культуры в условиях современной индустрии моды

Цель работы – развернуть вектор "потребительского" отношения населения относительно окружающей среды в сторону рационального использования природных ресурсов, а также определить целесообразность замены натурального материала искусственным с учетом эстетических и эргономических свойств сырья. Также в работе определяется способ распространения и внедрения призывов относительно актуальности использования искусственных материалов в дизайне одежды как продукта индустрии моды. **Методология** исследования заключается в применении систематизации, классификации и группировании материалов на различных этапах проектирования. За основу методологических принципов создания модного образа использованы литературно-аналитический и ассоциативный методы. **Научная новизна.** Значение работы обусловлено предоставлением потенциальному потребителю многофункционального гардероба с использованием искусственных материалов, в контексте сохранения природных ресурсов. Данная задача решается с применением и объединением рассматриваемых вопросов с образными и стилевыми элементами на основе рок-течения для внедрения в сегмент массового потребления. **Выводы.** В ходе проведенной работы установлена и аргументирована актуальность выбранный темы и ее социальная значимость для разработки актуального проектного образа в современной индустрии моды. Проанализировав проблему, было решено привлечь к ней внимание через молодежь, которая быстро реагирует на изменения в обществе. Итак, в работе обосновано, что тему экозглядов можно продемонстрировать сквозь рок-образ в дизайне костюма. Несмотря на то, что рок-стиль предполагает использование большого количества натуральной кожи, а это расходится с эконаправлением, было принято решение заменить ее на искусственный материал, таким образом призывая общество остановить убийство животных и осуществить переход на альтернативные материалы.

Ключевые слова: индустрия моды, проектный образ, творческий процесс, художественный образ, композиция, метод гармонизации, проектное дизайнерское задание, методы проектирования, проектный образ костюма, асоціативно-творческий первоисточник в дизайне

Chouprina Natalia, Ph.D, associate professor, associate professor of the Department of fashion design of Kyiv National University of Technologies and Design.

Kuz'menko Olga, Competitor of Master's degree at the Department of fashion design of Kyiv National University of Technologies and Design.

The structuring of the current project image using innovative means of shaping based on the rock culture in conditions of modern fashion industry

Purpose. The main goal of this research is to deploy the vector of "consumer" attitude of the population towards the environment towards rational use of natural resources, and to determine the expediency of replacing natural material with artificial material taking into account the aesthetic and ergonomic properties of raw materials. In addition, the work determines the way to disseminate and implement calls for the relevance of the use of artificial materials in the design of clothing as a product of the fashion industry. The research **methodology** consists in the application of systematization, classification and grouping of materials at various design stages. The literary analytical and associative method was used as a basis for the methodological principles of creating a fashion image. **Scientific novelty.** The significance of the work is determined by the provision to a potential consumer a multifunctional wardrobe using artificial materials, in the context of conservation of natural resources. This task is solved with the application and integration of the issues under consideration with figurative and style elements based on the rock style for introduction into the mass consumption segment. **Conclusions.** In the course of the work, the relevance of the selected topic and its social significance for developing an actual design image in the modern fashion industry was established and argued. Having analyzed the problem, it was decided to draw attention to it through the youth, which quickly reacts to changes in society. Therefore, the research justifies that the theme of the eco-views can be demonstrated through the rock image in the costume design. Despite the fact that the rock style involves the use of a large amount of natural leather, which disagrees with the eco direction, it was decided to replace it with artificial material, thus urging the society to stop the killing of animals and to make the transition to alternative materials.

Keywords: fashion industry, creative process, projective image, composition, method of harmonization, project task design, project appearance of suit, associative-creative original source in design.

Актуальність теми дослідження. Тема екологічної катастрофи, що еволюціонує протягом останніх століть, а саме з розвитком технологій, приросту населення та збільшення попиту товарів, непокоїть як науковців, що компетентні в цій справі, так і пересічного громадянина. До проблеми глобальної екологічної кризи звертається майже все людство, починаючи з пересічної людини і закінчуючи найвпливовішими прошарками світового суспільства. Оскільки на сьогодні ця тема є широко розповсюджена, вона не змогла оминати і не вплинути на людей творчої професії. Не стали винятком дизайнери та митці, які особливо відчують навколишній світ, висловлюючи свої думки та заклики засобами мистецтва та краси. Так, в середині 1970-х років в моді з'являється такий напрям як екоди-

зайн. Багато митців працює в екоіндустрії, використовуючи тільки природні матеріали та замінюючи натуральні хутра та шкіру на штучні.

Як відомо, екодизайн – це напрям дизайну в архітектурі та виготовленні одягу, що акцентує увагу на захисті оточуючого середовища шляхом використання біоматеріалів, які не несуть шкоди людству та природі [5, 78-94]. Проте, в останні роки відбулися деякі зміни в розумінні екодизайну щодо виробництва та проектування одягу. На сьогодні еконапряв пов'язаний з етикою професіональної діяльності, зі зміною завдань та цілей дизайну в сучасному світі. Одна з причин екологічної кризи – непомірне вживання та використання модних продуктів та швидкоплинність модних стандартів [8, 221-222].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогодні тема взаємовпливу екодизайну і масової моди є надзвичайно поширеною та обговорюваною. Багато відомих брендів пропагують впровадження екомоди в масове споживання та самосвідомість широких верст суспільства. Так, зокрема, першовідкривачем та розповсюджувачем в сфері екомоди стала дизайнер Лінда Лаудермілк. У 2002 році саме вона представила на суд публіки цілу "зелену колекцію", після чого бренд за брендом стали відводити зеленій темі місце в своїх колекціях. Її роботи набули значущості у сфері нового напрямку, вона стала новатором "зеленого руху". Тема екопоглядів охоплювала все більшу частину митців усіх галузей, тому ця проблема знайшла відгук у працях німецького захисника природи Х. Хесса, який створив свою власну компанію з виробництва екологічного одягу та назвав її "Hessnatur". Саме ця компанія і стала основоположником розвитку критеріїв екологічності в легкій промисловості і появи екомоди.

Теоретичним підґрунтям дослідження стали роботи Г. Розенберга та його статей для журналу "Екологія", де науковець дає оцінку сучасному стану екологічній системі та її перспективам на найближче майбутнє. Лектор дає аналіз майже 70-ти сучасним визначенням екології, серед яких напрям екокультури та екодизайну займає одне з провідних місць. Саме тому визначення основних критеріїв функціонування екомоди можна вважати тим фактором, який залучає якнайширші верстви сучасного суспільства споживання до рішення глобальних екологічних проблем. Зокрема, роботи, присвячені еко-дизайну та еко-моді, є у багатьох авторів, які аналізують діяльність індустрії моди: Н. Уайт, Ю. Кавамура, А. Линч, М. Штраус, К. Гейл та Я. Каур, М. Аксьонова, Т. Євсєєва та А. Чернова тощо. Питанням аналізу практично-креативної діяльності провідних Будинків моди та модних брендів присвячено аналітичні огляди авторів, які вивчають історію та теорію моди ХХ – ХХІ століть: Дж. Нанн, Ф. Бодо, А. Латур, Ш. Зеллінг, Т. Козлової, Г. Петушкової та інших дослідників. Зокрема, М. Романовська у своїх дослідженнях визначає критерії розвитку такого напрямку моди, як екологічно орієнтований дизайн та засоби впливу на нього етнокультурних компонентів, вимог багатофункціональності та універсальності. В той же час, мистецтвознавець К. Косарева відзначає, що саме на протест проти перевищення всіх розумних споживання продуктів індустрії моди серед молоді отримали значне поширення такі модні напрями, як "гранж", "панк" та подібні до них, які пропагували так звану "естетику смітника".

Мета дослідження. З огляду на все сказане вище, нагальним стає привертання уваги до еко-настроїв широкої аудиторії. Це в декілька разів зможе знизити рівень забруднення в екосистемі, зупинити вбивства тварин та в повній мірі задовольнити споживчий попит населення.

Виклад основного матеріалу. Загальновідомо, що темпи споживання зросли з більшою силою після Другої світової війни, коли різко підвищилися оберти виробництва, і сформувалася ідеологія "суспільного споживання". З'явився так званий "речизм", який змінив звичайне ставлення до речей, а в сфері мас-маркету замість якості і довготривалості домінуючими стали зручність та модні тенденції, з'являється одноразове вбрання [3].

Відповідно, сучасний світ моди пропонує та набирає обертів в галузі екологічного споживання, переробки та випуску тканин. Основні напрямки забезпечення безвідходного виробництва [5, 72-76]:

- використання органічних чи отриманих тканин і матеріалів на основі біотехнологій;
- використання перероблених або дороблених матеріалів;
- зниження негативного впливу тканин на оточуюче середовище;
- підтримка ремесел та традиції ручної роботи.

А для того, щоб називатися "веганським" брендом, використовують значно суворіші критерії. У процесі створення виробів та матеріалів виробництва, категорично не можна завдавати шкоди тваринам. Вегани не дозволяють собі використання хутра, шкіри і шовку [11].

Для більшої частини суспільства екологія та діяльність модних брендів класу "люкс" є поняттями майже не сумісними: з кожним роком європейське товариство притискає до "стіни" більшість марок, завдяки чому їм доводиться включитися в екологічну програму і обіцяти позбутися всіх токсичних та шкідливих хімікатів до 2020 року. Схожих проектів дедалі більше, проте в одязі вони виглядають часом комічно, наприклад колекція сумок Marc Jacobs для Louis Vuitton з девізом "Save my pole", в яких було використано шкіру на основі риб'ячої луски і штучної шкіри рослинного походження. А 2013 року бренд Marni випустив колекцією фірмової біжутерії з перероблених пластикових пляшок [3].

Етичний напрямок екомоди пропонує своїм споживачам відмовитися від вбивства тварин та синтетичних, здебільшого токсичних, матеріалів. Сучасні технології дозволяють робити штучне хутро та шкіру максимально схожими на справжній матеріал, не тільки за зовнішнім виглядом, але й за термоздібностями [11]. Хоча штучна шкіра не є екологічним продуктом, вона протиставляється вбивству тварин, до чого, в свою чергу закликають захисники природи [8, 246-247].

Мода це швидкоплинне явище, і з цією течією змінюються і настрої та ставлення до неї споживачів. До недавнього часу вважали "натуральним" – як синонім "якісного". Справжні природні матеріали аудиторія сприймала краще ніж штучні чи синтетичні. Натуральне хутро та шкіра має високу ціну, а люди, на жаль, насправді поважають те, що дорого коштує, не дивлячись на раціональний аспект проблеми. З іншого боку, все більше людей згодні з думкою, що в наш технологічний час немає особливої потреби використовувати та носити речі з натуральних матеріалів. Їхні синтетичні замітники в повній мірі справляються з поставленими завданнями, а саме: збереження тепла, виконання декоративної та естетичної функції. Характерними перевагами речей із штучної шкіри є:

- речі зі штучної шкіри зберігають довше привабливий вигляд. Це обумовлено виготовленням матеріалу з ультрастійких хімічних волокон, завдяки чому він легко піддається пранню та чистці, а також не вигорає на сонці;

- існує велика ймовірність обману при покупці речей з натуральних матеріалів. Такі випадки не поодинокі, бо якісні шкіряні вироби виготовляються з верхнього зрізу шкіри, нижня частина дешевша і гірша за якість, вона слугує для підкладок. Багато недобросовісних виробників беруть нижчий шар шкіри, іноді перероблений, та покривають блискучою плівкою, що робить виріб схожим на такий, що виготовлений з натурального матеріалу;

- існує помилкова думка щодо повітряпроникності виробів із штучної шкіри. Сучасний синтетичний матеріал зовсім не схожий на той, що виготовлявся в минулому столітті. Повітряпроникність сучасних штучних матеріалів досягається шляхом технології виробництва, за рахунок створення пористої структурованої поверхні;

- шматки штучної шкіри мають стандартні розміри, на відміну від натурального матеріалу. Саме через це з неї можна зшити речі найвибагливіші за кроєм, а спрощення процесу виготовлення дозволяє в разі зменшити ціну на вироби. Ще одним гідним критерієм є те, що шкірозамітник легко піддається фарбуванню в будь-який колір;

- найважливішою перевагою прибічники етичного напрямку екодизайну вважають те, що при виготовленні речей не треба вбивати тварин [13].

На сьогодні проблема екологічної глобалізації займає одне з перших місць катастроф на світовому рівні. Тому закликати та залучати до активних дій треба ще з малих літ. Порівняно з минулими роками, активними учасниками сьогоденних акцій підтримки екології, виступає молодь, оскільки в усі часи виступає рушійною силою суспільства, швидко реагує на всі зміни модних тенденцій [8, 38]. Враховуючи ці фактори, тема екологічності модного одягу в цій роботі представлена крізь рок-образ, який виділяється своєю юнацькою шаленістю та експресивністю. Проте, не менш важливим елементом є те, що цей стиль передбачає використання натуральної шкіри, яку в цьому випадку, можна замінити на штучну, таким чином агітуючи до використання шкірозамінників, для збереження тварин.

Молодь – це велика кількість енергії та драйву, бажання і прагнення до нових відкриттів, а також палкість до самовираження. Перші спроби прояву своєї індивідуальності, можна спостерігати ще в підлітковому віці. Хлопці та дівчата намагаються знайти "себе" в навколишньому середовищі за допомогою своїх природних здібностей або ж крізь завісу одягу, ототожнюючи себе з різними субкультурами. Одним із найяскравіших таких рухів можна виділити рок-спрямування як в музиці, так і в одязі. Цей стиль підкреслює дух бунтарства і виділення свого "Я". До його проявів долучалися та створювали свої колекції такі дизайнери, як Вів'єн Вествуд, Марк Джейкобс, Philipp Plein, Givenchy, Yves Saint Laurent та багато інших [13]. Натхнення викликає "жива" і ритмічна музика, а також легенди рок-сцен, які назавжди увійшли в історію на хвилях експресивності емоцій, чаруючих акордів та хвилюючих почуттів.

З іншого боку, цей стиль передбачає використання великої кількості шкіряних матеріалів, що не може бути узгодженим з еконапрямом. Тому в підтримку екологічним настроям, в ході проектних досліджень запропоновано альтернативний варіант, а саме – заміна натурального матеріалу (шкіри) на штучний. Завдяки цим діям з'являється можливість яскраво та наглядно продемонструвати екопогляди молоді як активного споживчого сегменту ринку модного одягу крізь скажений та запальний образ "року". Основними елементами цього напрямку є наявність шкіряних речей будь-якого асортименту, велика кількість металевої фурнітури, такої як кнопки, шипові заклепки, ланцюжки різної довжини та величини, шнурівки для мундирного оздоблення тощо. Однак, на сьогодні велика кількість дизайнерів зробили свій внесок розмаїття одягу цього напрямку, поєднавши основні елементи року з сучасними трендами [2].

Саме через незгасаючу популярність і увагу до рок-напряму в якості творчого джерела в цьому дослідженні були взяті виконавці, які очолювали рейтинги і були в списках видатних музикантів століття. А саме британський гурт Queen, німецькі Scorpions та американські Kiss. Такі образи з різних куточків світу об'єднує те, що вони були і залишаються одними з найбільш упізнаваних музикантів свого напрямку, а їхні сценічні образи назавжди увійшли в історію рок-музики. На основі аналізу значної кількості ілюстративного матеріалу та відеозаписів, можна виділити такі основні проектно-образні риси в одязі:

Характерні ознаки костюму Queen [1, 141-186]:

- яскраві кольори;
- імітація мундиру;
- штани з лампасами;

- використання формостійких тканин та трикотажу (майки, футболки).
- Характерні ознаки костюму Scorpions [12, 203-241]:
- шкіряні куртки з металізованою фурнітурою;
  - імітація мундиру;
  - строкаті сорочки;
  - шкіряні брюки з бахромою;
  - комбіноване використання шкіри з іншими тканинами;

Характерні ознаки костюмів Kiss [7, 165-179]:

- чорно-білі кольори ;
- брюки та сорочки, що обтягують;
- великий обсяг металізованої фурнітури;

Проаналізувавши композиційні особливості костюмів обраних гуртів, можна виділити і об'єднати основні спільні та домінуючі елементи, такі як великий обсяг металізованої фурнітури, використання шкіри, основна чорно-біла гама з додатковими акцентованими кольорами, що представлено в табл. 1.

Таблиця 1

**Порівняльних характеристик сценічних костюмів
культових виконавців напряму "рок" кінця 1980-х років**

Елемент костюма	Queen	Scorpions	Kiss
Верхній одяг	 <p>Строкаті кольори, з елементами мундиру, комір стійка або відкладний, довжина на рівні талії, декорування: металеві пряжки та блискавки</p>	 <p>Колір чорний, довжина на рівні тазостегнового суглоба, з відкладним коміром, декорування: металеві заклепки</p>	 <p>Чорні та сріблясті кольори, довжина на рівні талії, з відкладним коміром, декорування: велика кількість металевих заклепок</p>
Футболки та майки	 <p>Білі майки, кольорові принти мультгероїв та глибока пройма</p>	 <p>Футболки чорних кольорів, з принтами логотипу "scorpions" або обкладинки альбомів</p>	 <p>Майки чорних кольорів з глибоким вирізом, декоровані заклепками та шнуровками</p>
Брюки	 <p>Брюки білого кольору, з яскравими лампасами прямого крою</p>	 <p>Брюки чорного кольору, матеріал: шкіра, з декорованими лампасами прилягаючого силуету</p>	 <p>Лосини чорного кольору, декоровані металевою фурнітурою</p>

Оскільки об'єктом дослідження виступає одяг для молоді з напрямком рок-стилю, то для проектування виробів для молодіжної групи слід враховувати антропометричні стандарти, вдосконалення методів виробництва продукту, призначення речової одиниці, психологічний аспект молодих людей до

прагнення самоідентифікації та врахування вище позначених критеріїв з модними тенденціями сезонів для вдалого просування на fashion-платформи. Тому в проектуванні та створенні нового дизайнерського продукту необхідно дотримуватись актуальності та затребуваності теми образу для подальшої реалізації на платформу мас-маркету на основі конкурентоспроможного впровадження. Тематика використання рок-образу є поширеною тенденцією серед безлічі напрямків діяльності дизайнерів, що обумовлює попит на запропонований стиль (табл. 2)

Таблиця 2

Інтерпретація костюмів рок-виконавців у сучасні тенденції моди

Елемент одягу	Опис	Сучасні модні тенденції
	Використання елементів мундирного декорування на жакетах та куртках	
	Використання декоративних металевих заклепок, плоских та шипованих, в таких речах, як куртки	
	Використання принтів з логотипами рок виконавців	
	Використання принтів із зображенням мультгероїв	

	<p>Майки з металевими заклепками</p>	
	<p>Використання елемента контрастних ломпасів в брюках з прямим силуетом</p>	
	<p>Шкіряні обтягуючі брюки залишаються популярними й нині</p>	
	<p>Лосини з декорованими металевими заклепками</p>	

Як було виявлено (на основі дослідження рок-течії та костюмів музикантів), основними складовими стильового напрямку є наявність шкіряних речей будь-якого асортименту, велика кількість металевої фурнітури, такої як кнопки, шипові заклепки, ланцюжки різної довжини та величини, шнурівки для мундирного оздоблення тощо, використання темних кольорів з додатковими акцентами.

Проте, цей стиль передбачає використання великої кількості шкіряних матеріалів, що може бути оскарженим захисниками екології та тварин. Тому в підтримку екологічним настроям запропоновано альтернативний варіант, а саме заміна натурального матеріалу на штучний [2]. До того ж, це значно зменшить витрати на матеріали та зменшить собівартість продукції, що дозволить вийти на платформу мас-маркету.

На основі систематизації проектно-дослідного матеріалу в ході роботи виявлено, що запропонований образ є занадто агресивним та депресивним для жіночої аудиторії та повсякденного використання. У зв'язку з цим прийнято рішення залучити напрям casual та розробити рок-образ на його основі.

Це дасть змогу зробити проектний образ більш жіночним, багатофункціональним та різноплановим для залучення більшої аудиторії в цьому сегменті модного ринку (схема 3).

Схема 3. Асиміляція елементів рок та casual стилів, їх об'єднання в гармонійний проектний образ

Задля впровадження та збільшення привабливості створеного проектного образу для масового споживача поєднання стилів рок та casual є необхідністю [4]. Створений образ в повсякденному житті залишається лаконічним та чемним, а за допомогою "антуражу" рок-культури набуває експресивності та зовнішньому забарвленню [6].

Проаналізувавши проблему, було вирішено привертати до неї увагу через молодь, яка є рушійною силою ходу історії та швидко реагує на зміни в суспільстві. Оскільки проектний образ, що пропонується для формування, розрахований на молодь, тему екопоглядів сучасної моди охарактеризовано кризь образ рок-стилю. Зважаючи на те, що рок стиль передбачає використання великої кількості натуральної шкіри, а це розходиться з еконапрямком, було прийнято рішення замінити її на штучний матеріал, таким чином закликаючи суспільство зупинити вбивство тварин та перехід на альтернативні матеріали.

Наукова новизна. Значення роботи обумовлене наданням потенційному споживачеві багатофункціонального гардеробу з використанням штучних матеріалів, в контексті збереження природних ресурсів. Дана задача вирішується із застосуванням та об'єднанням розглядуваних питань з образними та стильовими елементами на основі рок-течії для впровадження в сегменті масового споживання.

Висновки. Як наслідок, встановлена та аргументована актуальність обраної теми та її соціально-значущість для розробки актуального модного образу з урахуванням еко-концепції сучасного суспільства, тенденцій моди та портрета споживача. Представлений образ відповідає критеріям сучасного виробництва одягу в сфері мас-маркету та має перспективу розвитку завдяки інтелектуально-психологічному самовизначенню виробів та їхньої неповторності на платформі модного ринку.

Література

1. Галин А. Queen. Шоу продолжается: справочное пособие / А. Галин. – Москва: Трансстройсервис, 2009. – 240 с.
2. История западной музыки [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.rock-book.ru/total/rock_story/west.html
3. Критерии экомоды и экодизайна [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://green.glossy.ru/lifestyle/ecofashion-criteria-231/>
4. Moda: весна – лето 2018 [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://thewom.ru/moda-style/moda-vesna-let-2018/>
5. Поддубко Л.М. Еко-дизайн; навч. посібник/ Поддубко Л.М. – Нікополь: Амфора, 2010. – 180 с.

6. Прогнозирование моды в украинской fashion-industry [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://podium-lex.com/publikatsii/teoriya-i-praktika-fashion-prognostirovaniya/prognostirovanie-mody-v-ukrainskoj-fashion-industry.html>
7. Симмонс Д. KISS. Демон снимает маску: справочное пособие / Д. Симмонс. – Москва: Амфора-арт, 2012. – 288 с.
8. Чуприна Н.В. Апсайклінг та його визначення як напряму екодизайну в сучасній індустрії моди / Н.В. Чуприна, М.Б. Сусук // Вісник ХДАДМ, – Харків, 2014. – №3. – С. 38-41.
9. Чуприна Н.В. Енергозберігаючі технології екодизайну у створенні сучасного одягу як продукту індустрії моди / Н.В. Чуприна // Вісник КНУТД. – К., 2013. – №6. – С. 245 – 253
10. Чуприна Н.В. Ресурсозбереження як принцип розробки екологічно орієнтованого модного одягу в сучасній індустрії моди / Н.В. Чуприна. – Вісник КНУТД, 2014. – №5. – С. 219-225
11. Шведский дизайн – границы прозрачнее, рамки шире [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://eugeo.ru/shvedskij-dizajn/>
12. Шенкер Р. "Scorpions" Rock your life: биография и мемуари / Р. Шенкер. – Москва: Эксмо, 2011. – 318 с.
13. Экологичные марки: 10 западных и 5 российских [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.wonderzine.com/wonderzine/style/trends/122163-top-10-eko-brendov>

References

1. Halin, A. (2009). Queen. Show goes on. Moscow: Transstroiservis [in Russian].
2. History of western music (07.10.2016). Retrieved from http://www.rock-book.ru/total/rock_story/west.html [in Russian].
3. Criteria of Eco-Fashion and Ecodesign (25.11.2106). Retrieved from <http://green.glossy.ru/lifestyle/ecofashion-criteria-231/> [in Russian].
4. Fashion: spring-summer 2018 (17.03.2017). Retrieved from <http://thewom.ru/moda-style/moda-vesna-let-2018/> [in Russian].
5. Poddubko, L. M. (2010). Eco-design. Nikopl: Amphora [in Ukrainian].
6. Prognostication of fashion is in Ukrainian fashion-industry (26.10.2014). Retrieved from <http://podium-lex.com/publikatsii/teoriya-i-praktika-fashion-prognostirovaniya/prognostirovanie-mody-v-ukrainskoj-fashion-industry.html> [in Russian].
7. Simmons, D. (2012). Demon throws off the mask: certificate manual. Moscow: Amphora-art [in Russian].
8. Chouprina, N.V. & Susuk, M.B. (2014). Upcycling and its determination as ecodesign trend in modern fashion industry. Visnyk Kharkivskoi Derzhavnoi akademii dyzainu ta mystetstv, 3, 38-41 [in Ukrainian].
9. Chouprina, N.V. (2013). Energy keeping technologies of ecodesign in creation of modern clothing of as a product of fashion industry. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universitetu tekhnolohii ta dyzainu, 6, 245-253 [in Ukrainian].
10. Chouprina, N.V. (2014). Resource saving as an elaboration principle of ecologically oriented fashionable clothes in modern fashion industry. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universitetu tekhnolohii ta dyzainu, 5, 219 – 225 [in Ukrainian].
11. The Swedish design – more transparent borders, wider scopes (01.03.2012). Retrieved from <http://eugeo.ru/shvedskij-dizajn/> [in Russian].
12. Shenker, R. (2011). Rock your life: biography and memoirs. Moscow: Eksmo [in Russian].
13. Ecofriendly brands: 10 western and 5 Russian ones (19.05.2011). Retrieved from <http://www.wonderzine.com/wonderzine/style/trends/122163-top-10-eko-brendov> [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 18.09.2017 р.

UDC 793.322(4-11) "20"

Shabalina Olena

Ph.D. in Art History, Senior Lecturer,
Head of the Chair of Contemporary Choreography
Kharkiv State Academy of Culture
0509118499a@ukr.net

INTERSECTION OF PERFORMATIVE AND CHOREOGRAPHIC ARTS OF THE EASTERN EUROPE EARLY IN THE 21ST CENTURY

The purpose of the article. The research is related to the search for new means and methods of justifying the aesthetic and ethical-moral norms as the ground for analysis of the principles and devices of performative techniques in contemporary dance art. The crisis of certain development models of contemporary dance art does not always consider the place and the role of an experiment in perceiving the emergence of choreographic lexis and the conflict of social, political and spiritual transformation in the dance art. There is a comparative review of contemporary Polish art performances, which exploit different principles and techniques for interaction with the audience and the space on the base of the individual creative work of Polish choreographers. The research studies the principles and devices of performative techniques as the instrument of emotional and social expression of an individual within the emotionally oriented environment with the help of verbal interaction with the perception object. **Methodology** of the research lies in the application of the comparative and historical logical methods. The previously mentioned methodological approach enables revealing and analyzing certain models concerning anthropological components of performative practices in order to find the dynamic view of the contemporary dance future and new dimensions of its origin and visual perception. **Scientific novelty** of the work consists in broadening of the image of the artist's freedom evolution in different types of contemporary dance. Contrastive analysis of the Polish contemporary art performances and the stated system of contemporary dance and the